

Tlačové správy 2024

< MOM-kám chýbali jasné pravidlá a transparentnosť, najrozsiahlejšiu databázu vymazali

Publikované: 13.12.2024

Bratislava 13. decembra 2024 – Zlyhávajúce a neprepojené informačné systémy štátnych inštitúcií, či neschopnosť Ministerstva zdravotníctva SR poskytnúť komplexnú databázu so spoľahlivými údajmi o mobilných odberových miestach (MOM). Na tieto významné riziká upozorňuje analytická jednotka Najvyššieho kontrolného úradu (NKÚ) SR vo svojom najnovšom analytickom komentári. V druhom polroku tohto roka sa pozrela na proces vzniku, fungovania a kontroly mobilných odberových miest, ktoré sa pre väčšinu z nás stali súčasťou života v najťažších mesiacoch covidovej pandémie. Analýza národnej autority pre externú kontrolu nezahŕňa celoplošné testovania, keďže tie neboli realizované prostredníctvom MOM-iek, ani veľkokapacitné odberové miesta, ktoré predchádzali vzniku mobilných. Analytici odhalili nedostatky pri financovaní a fungovaní MOM v období rokov 2020 až 2023. „Celý systém mobilných odberových miest bol značne chaotický, čo nahrávalo tým, ktorí chceli na nefungujúcom systéme bez akejkoľvek kontroly zarobiť a pre ktorých bol verejný záujem obťažujúcim slovným spojením,“ konštatuje šéf kontrolórov Ľubomír Andrassy. Celkové výdavky zo štátneho rozpočtu odhaduje NKÚ na úrovni 317 miliónov eur. Z toho na testy použité v MOM-kách išlo zo štátnych zdrojov podľa odhadu analytikov 237 miliónov. Ako problémová sa ukázala nedostatočná evidencia výdavkov, nezrovnalosti v rozmiestnení mobilných odberových miest a výrazné rozdiely v počte vykonaných testov, ako aj pri nákladoch na testovanie. Národní kontrolóri upozorňujú na potrebu ďalších preverovaní zo strany zodpovedných orgánov a zvýšenia transparentnosti pri používaní verejných zdrojov rezortom zdravotníctva. Zistenia úrad postúpil okrem iného orgánom činným v trestnom konaní či finančnej správe pre ďalšie využitie.

Analýza NKÚ poukázala na fakt, že Slovensko nemá jednotný systém pre krízové riadenie v zdravotníctve, keďže informačné systémy rezortu zdravotníctva nie sú dostatočne prepojené a evidencia je tak výrazne neprehľadná. Zlyhanie na strane ministerstva zdravotníctva odzrkadľuje fakt, že pre mobilné odberové miesta nezabezpečilo dostatočnú koordináciu procesov, ani monitoring ich fungovania. Rezort nedisponuje dostatočnou evidenciou, na základe ktorej jeho zamestnanci pridelovali príspevky na financovanie mobilných odberových miest. Odborné útvary rezortu zdravotníctva nedokázali priradiť zriaďovateľa MOM-iek k všetkým realizovaným platbám, ktorými boli v rámci výziev financované, čo znamená nielen porušenie zákona o finančnej kontrole a audite, ale môže ísť aj o porušenie povinností pri správe

cudzieho majetku.

Celú situáciu komplikuje skutočnosť, že väčšina zamestnancov, ktorí mali uvedenú oblasť na starosti, už v tejto štátnej inštitúcii nepracuje. „Na ministerstve neexistujú komplexné dáta o činnosti MOM-iek, pretože došlo k nepochopiteľnému vymazaniu kľúčovej databázy údajov v systéme Moje zdravie. Táto databáza pritom mala obsahovať najkomplexnejšie dáta o vykonaných testoch. Taktiež o počte mobilných miest a finančných tokoch na prevádzku týchto ambulantných zdravotníckych zariadení,“ približuje Ľ. Andrassy s tým, že vymazaním databázy sa výrazne sťažila akákoľvek kontrolná či následná analytická činnosť v tejto oblasti. Zodpovednosť za vzniknutý stav okrem samotného ministerstva nesú aj jednotlivé rezortné inštitúcie, ako sú regionálne úrady verejného zdravotníctva či Národné centrum zdravotníckych informácií, ktoré nedokázali poskytnúť komplexné údaje o financovaní MOM-iek alebo vykonaných testoch. Zistenia analytikov NKÚ poukazujú na to, že došlo k viacerým závažným nedostatkom, ktoré si vyžadujú pozornosť štátnych orgánov.

Do konca roka 2022 bolo pridelených takmer tritisíc kódov pre poskytovateľov zdravotnej starostlivosti typu MOM. Vzhľadom na nedostatkové dáta však nebolo možné presný počet skutočne fungujúcich mobilných odberových miest. „Viac ako desať percent z celkového počtu registrovaných MOM-iek pripadá na osem právnických osôb, ktoré zaznamenali v priebehu roku 2021 medziročný nárast tržieb rádovo v tisíckach percent,“ približil zistenia analytickej jednotky predseda slovenských kontrolórov. Kým tržby týchto subjektov v rokoch 2019 a 2020 boli blízke nule alebo dosahovali desiatky až stovky tisíc eur, za rok 2021 sa ich tržby vyšplhali rádovo na niekoľko miliónov. Ako ukazujú výpočty kontrolórskych analytikov, ktorí mali k dispozícii obmedzené množstvo dát, na odhalenie jedného pozitívneho covidového prípadu prostredníctvom AG testovania v mobilných odberových miestach bolo vynaložených v období rokov 2020 – 2021 zo štátnych zdrojov v priemere 178 eur.

Nekonzistentnosť dát z rôznych databáz naznačuje, že pri vzniku a prevádzkovaní mobilných odberových miest nemuseli byť dodržané všetky záväzné predpisy. Z rozdielov v dátach vyplýva napríklad podozrenie, že značný počet MOM-iek nemal vydané všetky potrebné registrácie, no napriek tomu fungovali a boli financované z rozpočtu rezortu zdravotníctva. Zároveň pri prvých troch výzvach (november – december 2020), cez ktoré boli mobilné odberové miesta financované, boli uplatnené neštandardne krátke lehoty na prihlásenie, čo viedlo k identifikovaniu významného rizika spojeného s netransparentným rozhodovaním. Napríklad pri prvej výzve išlo o jeden deň, tretia výzva umožňovala získať povolenie od Regionálneho úradu verejného zdravotníctva (RUVZ) až dodatočne. Podľa dát získaných z webového sídla ministerstva zdravotníctva bola tretia výzva zverejnená v deň ukončenia výzvy. Odborní zamestnanci kontrolného úradu identifikovali aj viaceré riziká, keď zamestnanci ministerstva neboli schopní rozdeliť vyplatené prostriedky medzi jednotlivé výzvy z rezortných účtovných systémov.

Analýza odhalila viaceré anomálie, ktoré by v budúcnosti mohli byť predmetom preverovania viacerých zodpovedných orgánov v daňovej či trestnoprávnej oblasti. Informácia kontrolného úradu poukazuje na rôzne nezrovnalosti a podozrivé výsledky. Viac ako 34 % MOM-iek vykázalo menej ako tisíc testov, pričom všetky výsledky boli negatívne, čo vyvoláva otázky. Niektoré mobilné odberové miesta, ktoré vykonali menej ako tri testy, mali 100 % pozitívnych výsledkov, čo tiež vzbudzuje podozrenie. Štátne zariadenia mali väčšiu mieru pozitivitu (testovali skôr chorých pacientov), kým súkromné a mestské zariadenia nižšiu, niekedy aj pod 1 %. Niektoré subjekty vykázali len jeden negatívny test, čo môže vyvolávať pochybnosti o ich motivácii zriadiť odberové miesto. Celkovo to naznačuje, že niektoré MOM-ky mohli byť zriadené bez dostatočného záujmu o reálny testovací proces.

V Národnom registri poskytovateľov zdravotnej starostlivosti je bezmála 1 300 prevádzkovateľov, ktorí neprevádzkovali žiadne iné zdravotnícke zariadenie, zabezpečovali len mobilné odberové miesta. Ide o viac ako ¾ všetkých subjektov s registrovaným MOM. Odberové miesta tak zakladali prevažne subjekty, ktoré predtým neposkytovali žiadne zdravotnícke služby. Analytici tiež poukázali na subjekty, ktoré vykazovali neprimerane vysoké priemerné jednotkové výdavky za vykonané AG testy (6 a viac eur za jeden AG test). Pozornosti iných štátnych inštitúcií by nemala uniknúť skutočnosť, že MOM-ky vyberali poplatky za vykonanie testu a vydanie dokladu o výsledku a to aj napriek tomu, že od štátu dostali finančné prostriedky na prevádzku a aj testy im boli dodané bezplatne prostredníctvom Správy štátnych hmotných rezerv. Najviac mobilných miest bolo v Banskobystrickom kraji, až 507 a najmenej v Trenčianskom, a to 216. Na 10-tisíc obyvateľov bol najhustejšie pokrytý okres Poltár (12,3) a najmenej okres Stará Ľubovňa, kde na 10-tisíc obyvateľov pripadlo iba 1,3 mobilného odberového miesta. Dáta získané od štátnych inštitúcií nepreukázali, že by ministerstvo zdravotníctva disponovalo odborným materiálom o pravidlách rozmiestňovania MOM-iek napríklad podľa incidencie ochorenia či počtu obyvateľov.

Analytický komentár [Financovanie mobilných odberových miest](#) (.pdf, 1 MB)

Našli ste na stránke chybu?

[Správca Obsahu \(NKÚ SR\)](#)

[Technický prevádzkovateľ \(NKÚ SR\)](#)

[Zákon o NKÚ \(https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1993/39/vyhlasene_znenie.html\)](https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1993/39/vyhlasene_znenie.html)

[Ochrana osobných údajov \(/ochrana-](#)

[Podanie Podnetu \(/podavanie-staznosti-podnetov-a-inych-podani\)](#)

[Podanie sťažnosti \(/staznost\)](#)

[osobnych-udajov\)](#)

[Cookies \(/vyhlaseenie-o-cookies\)](#) [Kontakty \(/kontakt-pre-verejnos%C5%A5\)](#) [Mapa stránky \(/mapa-stranky\)](#)

[RSS Aktuality \(/sk/web/nku/aktuality/-/journal/rss/33855/66340\)](#)

[RSS Kontroly \(/sk/web/nku/aktuality/-/journal/rss/33855/1300577?refererPlid=59\)](#)

[Vyhlásenie o prístupnosti \(/vyhl%C3%A1senie-o-pr%C3%ADstupnosti\)](#)

Vytvorené v súlade s [Jednotným dizajn manuálom elektronických služieb. \(https://idsk.gov.sk/\)](#)
Prevádzkovateľom služby je Najvyšší kontrolný úrad SR.

